

Prof. Dr. Mehmet Zeki Aydın:¹ “Toplumdaki hızlı değişim kuşak çatışmasını artırıyor”²

16 Şubat 2011, Röportaj: **Konuşan: Aydın Başar**

Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Din Eğitimi öğretim üyesi Prof. Dr. Mehmet Zeki Aydın Bey’le gençler ve yetişkinler arasındaki kuşak çatışması üzerine bir söyleşi yaptık.

Kuşak çatışması ne demektir? Buradan başlayalım isterseniz.

İki nesil arasındaki çatışmadır. Yetişmekte olan nesil; yani çocuklar veya gençler ile belli bir anlayışı temsil eden yetişkin nesil arasındaki anlaşmazlıklardır.

Kuşak çatışmasının sebepleri nelerdir?

Her yaş grubundaki insanlar kendi özelliklerine göre hayatı ve olayları yorumlarlar. Bireyin yaşına ve o dönemdeki gelişim psikolojisine göre değişen değer yargıları vardır. Kuşaklar arası çatışma bu değer yargılarının çatışmasından kaynaklanır. Yetişkin insan ile genç insan olaylara aynı pencereden bakmaz. Genç insan bir kere hayatın gerçekleri ile yeni yeni tanışmaktadır. Yetişkin insanın ise birçok tecrübeleri vardır. Genç insan dinamiktir, idealisttir, dünyayı değiştirmeyi bile düşünür. Yetişkin insan ise belki o yaşına kadar yaptığı mücadelelerden yorulmuştur. Bu ikisi elbette hayata aynı gözle bakamaz. İkisinin de birçok konuda fikirleri birbirine benzemeyecektir. Bu bir ölçüde normaldir.

Büyüklerden gençliğe yönelik hayıflanmalar duyuyoruz çoğu zaman. Bu durum kuşak çatışmasından mı kaynaklanıyor?

Sadece yetişkinler mi hayıflanıyor? Genel olarak gençler de yetişkinler de birbirlerinin hep olumsuz niteliklerini ön plana çıkarıyorlar. Mesela yetişkinler gençlerin; saygısız, tembel, bilgisiz, umursamaz, beceriksiz, sorumsuz, haylaz, asi ve eğlence düşkünü olmalarından yakınıyorlar. Gençler ise yetişkinleri tutucu, geri kafalı, buyurgan, yasağcı ve zevksiz olarak görüyorlar. Bu durumun sebebi kuşaklar arasındaki farklı düşünce yapısıdır.

Kuşak çatışması tarihin her döneminde olmuş mudur?

Evet olmuştur. Yetişmekte olan gençlerle yetişkinler arasındaki kuşak çatışması üç bin yıl önce de vardı, şimdi de var, gelecekte de olacaktır. Mesela milattan önce yaşamış olan Sokrates şöyle söylüyor: “Bugünün gençleri lüks ve gösteriş düşkünü, saygısız, başkaldıran,

---

¹ www.mehmetzekiaydin.com Email: mehmetzekiaydin@gmail.com

² “Toplumdaki hızlı değişim kuşak çatışmasını artırıyor”, 16 Şubat 2011’de Burhan Dergisi röportaj, Konuşan: Aydın Başar.

<http://www.burhandergisi.com/roportaj/672-prof-dr-mehmet-zeki-aydn-toplumdaki-hzl-deiim-kuak-catmasn-artryor.html>

geveze ve obur yaratıklardır.” Yine milattan önce yaşamış olan Hesiod’un “Şimdiki gençler ne kural tanıyor, ne beklemesini biliyorlar. Üstelik duygusuz ve düşüncesiz davranıyorlar.” sözünden anlıyoruz ki o dönemlerde de kuşaklar arası bir çatışma söz konusu olmuştur.

Çağımızda kuşak çatışmasının daha fazla olduğunu söyleyebilir miyiz?

Günümüzde toplumdaki çok hızlı değişim kuşak çatışmasını arttırıyor. Özellikle son yüzyılda toplumda birçok değer değişmiştir. Sanayileşme ve kentleşmenin getirdiği sosyal ve ekonomik değişimler, diğer taraftan bilimsel ve teknolojik yenilikler; değerlerin, düşüncelerin ve yaşama biçiminin değişmesine sebebiyet vermiştir. İletişim araçlarının yaygınlaşması da bu değişimi hızlandırmıştır. Bu ortamda kuşaklar arası çatışma daha da belirgin hâle gelmiştir.

Aile içinde kuşak çatışması genellikle hangi konularda yaşanır?

Gençler, eve giriş çıkış saati, arkadaş seçimi, giyim kuşam, saç kesimi gibi konularda ailesi ile bir çatışma yaşıyor. Para harcamayla ilgili sıkıntılar ve ailenin ev işlerinde gençten yardım beklentisi de bir çatışma unsuru olabiliyor. Gençlerin sağlığına özen göstermemesi, beslenmesine dikkat etmemesi ve derslerine çalışmaması da sorun teşkil ediyor. Diğer taraftan eğlence tarzı, dinî konular ve geleneklere bağlılık konusunda da çatışmalar yaşanabiliyor.

Kuşak çatışmasını azaltmak için neler yapılabilir?

Çatışmayı önlemek için öncelikle iki nesil arasında iyi bir iletişim ortamı oluşturulmalıdır. Karşılıklı sevgi ve saygının kaybolmamasına dikkat edilmelidir. Her iki nesil de birbirini kırmadan orta yolu bulmaya çalışmalıdır. Gençler ve yetişkinler bu konuda Peygamber Efendimiz’in “**Küçüklerimize şefkat, büyüklerimize saygı göstermeyen bizden değildir.**” sözüyle amel ederlerse çatışma en alt seviyeye inecektir.

Özellikle gençlere önerileriniz olacak mı?

Gençler en başta, kendilerini yetişkinlerin yerine koyarak empati yapmalıdır. Mesela eve geç gelen bir genç kendisini anne babasının yerine koyarak onların haklı endişelerini anlamaya çalışmalıdır. Büyüklerin evlatlarının kötü olmasını asla istemeyeceğini düşünerek alacakları kararlarda büyüklerine danışmalıdırlar. Sonuçta tecrübe kolay kolay kazanılmıyor. Bu nedenle büyüklerin tecrübesinden mutlaka yararlanmalıdırlar. Özellikle gençler, büyüklerinin kendilerini çok sevdiğini ve söylediği ve yaptıklarını hep iyi niyetle yaptıklarını hesaba katmalıdır.